

บทบาทการพัฒนาท้องถิ่นของนายกองค์การบริหารส่วนตำบล
อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม

**The Role in Locality Development of Chief Executives of Subdistrict Administrative
Organizations in Phutthamonthon District, Nakhon Pathom Province**

มณฑนีย์ วิมล
Montani Wimon

ภาคนิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาประชาคมเมืองและชนบท
มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี

**Master of Public Administration Term Paper in Urban and Rural
Community Development and Administration**

Phetchaburi Rajabhat University

2553

ภาคนิพนธ์ฉบับนี้เป็นลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี

ชื่อภาคนิพนธ์ บทบาทการพัฒนาท้องถิ่นของนายกองค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอพุทธมณฑล
จังหวัดนครปฐม ผู้เขียน นางสาวมณฑิพย์ วิมล สาขาวิชา การบริหารและพัฒนาประชาคมเมืองและ
ชนบท พ.ศ. 2553

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาบทบาทการพัฒนาท้องถิ่นของนายกองค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม 2) เปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อบทบาทการพัฒนาท้องถิ่นของนายกองค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอพุทธมณฑล จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล และภาวะผู้นำของนายกองค์การบริหารส่วนตำบล และ 3) ศึกษาความสัมพันธ์ของภาวะผู้นำกับบทบาทการพัฒนาท้องถิ่นของนายกองค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ศึกษา จำนวน 388 คน ได้จากการคำนวณโดยใช้สูตรของยามานะ ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถาม สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที และวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวด้วยวิธีการของเซฟเฟ้ใช้สำหรับการทดสอบสมมติฐาน

ผลการวิจัยพบว่า

1. บทบาทการพัฒนาท้องถิ่นของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านการวิเคราะห์ปัญหา ด้านการปฏิบัติตามแผนพัฒนา ด้านการวางแผนการพัฒนา และด้านการประเมินผลการพัฒนา อยู่ในระดับปานกลาง ตามลำดับ

2. การเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อบทบาทการพัฒนาท้องถิ่นของนายกองค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอพุทธมณฑล พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคล คือ การเป็นสมาชิกองค์กรในท้องถิ่น การรับรู้ข่าวสารการพัฒนาท้องถิ่น และการเข้าร่วมกิจกรรมการพัฒนาท้องถิ่นต่างก็มีความคิดเห็นต่อบทบาทการพัฒนาท้องถิ่นของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และภาวะผู้นำโดยรวมมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันทางบวกในระดับสูงกับบทบาทการพัฒนาท้องถิ่นของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

3. ภาวะผู้นำของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอพุทธมณฑล ตามความคิดเห็นของประชาชน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านบุคลิกภาพ ด้านแรงจูงใจของภาวะผู้นำ และด้านความรู้ความเข้าใจของภาวะผู้นำ อยู่ในระดับปานกลาง ตามลำดับ

Term Paper Title : The Role in Locality Development of Chief Executives of Subdistrict Administrative Organizations in Phutthamonthon District, Nakhon Pathom Province **Author :** Miss Montani Wimon
Major : Urban and Rural Community Development and Administration **Year :** 2010

Abstract

The purposes of this study were : 1) to determine role in locality development of chief executives of subdistrict administrative organizations in Phutthamonthon District, Nakhon Pathom Province 2) to compare people's opinion towards the role in locality development of chief executives of subdistrict administrative organizations in Phutthamonthon District based on their social status and leaderships of the subdistrict's chief executives and 3) study the relationship of leadership with the role in locality development of chief executives of subdistrict administrative organizations in Phutthamonthon District. The samples used in this study were 388 people randomly drawn with Yamane's randomized method from all subdistricts in Phutthamonthon District. A questionnaire was used for data collection. The data were analyzed with statistical methods to determine percentage, mean and standard deviation. The t-test, one-way ANOVA, Sheffé's test were applied for testing the hypotheses.

The research results were as follows :

1. The role in locality development of chief executives of subdistrict administrative organizations in Phutthamonthon District, Nakhon Pathom Province as the whole was in a moderate level as well as in different aspects ranging from problem analysis, following up the development plan, making up development plan and evaluating the development plan respectively.

2. When comparing the people's opinion on the role in locality development of chief executives of subdistrict administrative organizations in Phutthamonthon District, it was found that difference in their social status of the people in terms of being membership, receiving the development information and participation in development activities in the local organizations yielded different opinion toward the chief executives' role in locality development significantly at 0.05 level. The leadership of the chief executives was positively correlated at a high level with their role in locality development significantly at 0.05 level.

3. The leadership of the chief executives of subdistrict administrative organizations in Phutthamonthon District, Nakhon Pathom Province in locality development as the whole was at a moderate level ranging from the aspect of personality, motivation and knowledge and understanding respectively.

กิตติกรรมประกาศ

ภาคนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดีเพราะได้รับความอนุเคราะห์อย่างดียิ่งจาก รองศาสตราจารย์มยุรี วัดแก้ว อาจารย์ที่ปรึกษาภาคนิพนธ์ รองศาสตราจารย์สุเทพ ลีมอรุณ ประธานกรรมการสอบ และรองศาสตราจารย์สุนันท์ นิลพงษ์ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งคอยแนะนำ แก้ไข และให้ข้อเสนอแนะในการจัดทำภาคนิพนธ์ตั้งแต่ต้นจนสำเร็จด้วยความเรียบร้อย ผู้เขียน ขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ รวมถึงคณาจารย์ทุกท่านที่ประสาทวิชาให้

ขอขอบพระคุณ นายชีวิต ไพรวรรณ ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลบัวปากท่า นายนรบดี ขันหา ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลมหาสวัสดิ์ และนายธีรวัฒน์ นิราศโสภก รองปลัด องค์การบริหารส่วนตำบลศาลายา ที่กรุณาเป็นผู้เชี่ยวชาญอนุเคราะห์ตรวจสอบแบบสอบถามที่กรุณา สละเวลาอันมีค่าให้คำปรึกษาแนะนำในการทำภาคนิพนธ์ฉบับนี้ทำให้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

ท้ายที่สุดนี้ ความมีคุณค่า ประโยชน์ และความดีของภาคนิพนธ์ฉบับนี้ ผู้เขียนขอมอบแต่ บิดา มารดา ครู อาจารย์ และผู้มีพระคุณทุกท่าน ที่ได้อบรมสั่งสอนและช่วยเหลือผู้เขียนตลอดมา หากภาคนิพนธ์ฉบับนี้มีข้อผิดพลาดหรือบกพร่องด้วยประการใดผู้เขียนขอน้อมรับไว้เพื่อนำไปปรับปรุง แก้ไขในโอกาสต่อไป

มณฑนีย์ วิมล

พฤษภาคม 2553

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ.....	(3)
Abstract.....	(4)
กิตติกรรมประกาศ.....	(5)
สารบัญ.....	(6)
สารบัญตาราง.....	(8)
สารบัญภาพประกอบ.....	(10)
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์การวิจัย.....	3
สมมติฐานการวิจัย.....	4
ขอบเขตการวิจัย.....	4
คำนิยามศัพท์เฉพาะ.....	5
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	7
ประโยชน์ของการวิจัย.....	8
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	9
ทฤษฎีบทบาท.....	9
ทฤษฎีผู้นำและภาวะผู้นำ.....	13
ทฤษฎีการพัฒนา.....	24
ทฤษฎีการปกครองท้องถิ่น.....	32
แนวคิดเกี่ยวกับองค์การบริหารส่วนตำบล.....	40
ข้อมูลพื้นฐานขององค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม....	47
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	49
สรุปเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	51
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	54
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	54
เครื่องมือในการวิจัย.....	56

ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ.....	57
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	57
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	58
4 ผลการวิจัย.....	59
ตอนที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคล.....	59
ตอนที่ 2 ภาวะผู้นำของนายกองค์การบริหารส่วนตำบล.....	61
ตอนที่ 3 บทบาทการพัฒนาท้องถิ่นของนายกองค์การบริหารส่วนตำบล.....	64
ตอนที่ 4 ผลการทดสอบสมมติฐาน.....	68
ตอนที่ 5 ผลการวิเคราะห์ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะ.....	76
5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	78
สรุปผลการวิจัย.....	78
การอภิปรายผล.....	83
ข้อเสนอแนะ.....	86
บรรณานุกรม.....	87
ภาคผนวก.....	91
ภาคผนวก ก หนังสือเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย.....	92
ภาคผนวก ข หนังสือขอความร่วมมือในการแจกแบบสอบถามเพื่อการวิจัย.....	96
ภาคผนวก ค แบบสอบถามเพื่อการวิจัย.....	99
ภาคผนวก ง ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม.....	106
ประวัติผู้เขียน.....	109

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า	
3.1	ประชากรแยกกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย จำแนกตามองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม.....	55
4.1	จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล.....	59
4.2	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของภาวะผู้นำของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม.....	61
4.3	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของภาวะผู้นำของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม ด้านบุคลิกภาพโดยรวมและรายชื่อ.....	61
4.4	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของภาวะผู้นำของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม ด้านความรู้ความเข้าใจของภาวะผู้นำโดยรวมและรายชื่อ.....	62
4.5	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของภาวะผู้นำของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม ด้านแรงจูงใจของภาวะผู้นำ โดยรวมและรายชื่อ.....	63
4.6	ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของบทบาทการพัฒนาท้องถิ่นของนายกองค์การบริหารส่วนตำบล.....	64
4.7	ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของบทบาทการพัฒนาท้องถิ่นของนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ด้านการวิเคราะห์ปัญหา โดยรวมและรายชื่อ.....	64
4.8	ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของบทบาทการพัฒนาท้องถิ่นของนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ด้านการวางแผนการพัฒนา โดยรวมและรายชื่อ.....	65
4.9	ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของบทบาทการพัฒนาท้องถิ่นของนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ด้านการปฏิบัติตามแผนพัฒนา โดยรวมและรายชื่อ.....	66
4.10	ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของบทบาทการพัฒนาท้องถิ่นของนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ด้านการประเมินผลการพัฒนา โดยรวมและรายชื่อ.....	67
4.11	การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวบทบาทการพัฒนาท้องถิ่นของนายกองค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม โดยจำแนกตามการเป็นสมาชิกองค์กรในท้องถิ่น โดยรวมและรายด้าน.....	68

4.12	การเปรียบเทียบความแตกต่างบทบาทการพัฒนาท้องถิ่นของนายกองค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม โดยจำแนกตามการเป็นสมาชิกองค์กรในท้องถิ่น โดยรวมและรายด้าน เป็นรายคู่.....	69
4.13	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานบทบาทการพัฒนาท้องถิ่นของนายกองค์การบริหารส่วนตำบล จำแนกตามการรับรู้ข่าวสารการพัฒนาท้องถิ่น.....	71
4.14	การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวบทบาทการพัฒนาท้องถิ่นของนายกองค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม โดยจำแนกตามการเข้าร่วมกิจกรรมการพัฒนาท้องถิ่น โดยรวมและรายด้าน.....	72
4.15	การเปรียบเทียบความแตกต่างบทบาทการพัฒนาท้องถิ่นของนายกองค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม โดยจำแนกตามการเข้าร่วมกิจกรรมการพัฒนาท้องถิ่น โดยรวมและรายด้านเป็นรายคู่.....	73
4.16	การศึกษาความสัมพันธ์ของภาวะกับบทบาทการพัฒนาท้องถิ่นของนายกองค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม.....	74
4.17	ปัญหาอุปสรรคในการพัฒนาท้องถิ่นของนายกองค์การบริหารส่วนตำบล.....	76
4.18	ข้อเสนอแนะในการพัฒนาท้องถิ่นของนายกองค์การบริหารส่วนตำบล.....	77

สารบัญภาพประกอบ

ภาพที่	หน้า
1.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	7
2.1 โครงสร้างขององค์การบริหารส่วนตำบลตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ.2537 (แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 5 พ.ศ.2546).....	43